

Konjunkturrapport hösten 2020

Bakgrund och syfte

Cementa har under ett antal år givit ut konjunkturrapporter. Avsikten är att försöka ge en uppriktig bedömning av hur framtiden kommer att se ut då det gäller användandet av betong i Sverige inom bygg- och anläggningssidan.

De grunddata vi bearbetar är hämtade från olika källor. Som exempel kan nämnas SCB, Konjunkturinstitutet, Finansdepartementet och Boverket. Vi hämtar även material från privata marknadsundersökningsföretag. Höstens rapport har vi tagit fram i samarbete med NAVET Analytics. Våra slutsatser grundar sig på mångåriga erfarenheter vi har av svensk byggmarknad. Vi hoppas att våra kunder skall ha god nytta av denna rapport. Tilläggs skall, att spå i framtida konjunkturer är mycket svårt. Många faktorer inverkar på framtida händelser, varför vi måste reservera oss. Avläsningen avslutades i september 2020.

NAVET Analytics ansvar

Uppdraget innebär att allt arbete och dess resultat har baserats på tillgänglig information. NAVET Analytics kan inte göras ansvariga för slutsatser eller rekommendationer som baseras på felaktig eller bristfällig information. NAVET Analytics eller dess medarbetare kan inte hållas ansvariga för eventuella konsekvenser till följd av användandet av rapporten.

Allt material i denna rapport är skyddat enligt lagen om upphovsrätt. Kopiering eller presentation och distribution av materialet i rapporten får inte ske utan tillstånd från Industrifakta.

Följande personer hos NAVET Analytics har varit involverade i analysarbetet:

- Magnus Johansson
- Patrik Wikman
- Jens Linderöth
- Magnus Klein
- Jenny Ingelström

Twitter: @cementaab • Facebook: facebook.com/CementaAB • Instagram: @CementaAB

Makroekonomisk utveckling

Sveriges ekonomi

Efter vårens kraftiga fall i BNP har Sveriges ekonomi återhämtat sig i god takt under andra kvartalet. Flera ekonomiska prognoser har justerats i positiv riktning och när det gäller den samlade BNP-tillväxten pekar prognosen på en minskning med ca 5 procent i år. Återhämtningen under 2021 och 2022 kommer troligen att ske gradvis och fördröjs av en återhållsam återhämtning i stora delar av tjänstesektorn. Många av de drabbade branscherna är personalintensiva, vilket innebär att det kommer att ta tid innan arbetsmarknaden repar sig och återgår till de arbetslöshetsnivåer som gällde innan krisen. Det finns också en risk för att vissa tjänster och arbeten försvinner för gott, antingen för att företag går i konkurs eller för att hushållens konsumtionsmönster permanent förändrats. Det finns också en risk för att det sker en allmän översyn av personalbehoven i branscher som inte direkt har drabbats av pandemins effekter på ekonomin. Även om den samlade bilden har ljusnat något är prognoserna mycket osäkra, då de påverkas av hur pandemin fortgår och hanteras internationellt, vilket i förlängningen påverkar, den för Sverige viktiga utrikeshandeln.

Trots stigande arbetslöshet har bostadsmarknaden hittills visat god motståndskraft och priserna på småhus har nått nya rekordnivåer. Troligen känner sig många hushåll trygga med ränteläget framöver och dessutom har intresset för bostäder gynnats av befolkningens karantänbeteende och hemester. För Sveriges del har de goda statsfinanserna underlättat för regeringen att finansiera ett antal räddningsprogram. Sverige har också valt en annan väg under pandemin än övriga världen, som inneburit att många verksamheter har kunnat vara igång. De reformer och räddningspaket som sju satts verkar dock inte ha utnyttjats i den omfattning som förväntades. Således finns det fortsatt krut kvar för nya stimulanser under nästa år om det skulle behövas. Bruttoinvesteringarna riskerar att falla med närmare 10 procent i år. Bakom nedgången finns industrin och de tjänstesektorer som drabbats hårdast av Covid-19. Samtidigt kan de offentliga investeringarna hjälpa till att dämpa nedgången på grund av behov av satsningar inom vård, skola och infrastruktur. En drivande faktor för svensk BNP, ser ut att tappa ytterligare fart och främst gäller det byggandet av bostadsrätter samt de privata lokalinvesteringarna.

Makroekonomiska nyckeltal	2019	P2020	P2021	P2022
BNP	+1,2	-4,7	+3,6	+3,5
Hushållens konsumtion	+1,2	-4,8	+4,0	+3,5
Offentlig konsumtion	+0,3	+0,6	+1,2	+0,8
Arbetslöshet	6,8	8,8	9,5	8,5
KPI, årsgenomsnitt	+1,8	+0,4	+1,2	+1,3
Bruttoinvesteringar	-1,2	-8,4	+3,4	+5,3
Styrränta i december	0,0	0,0	0,0	-0,1

Baserat på bedömningar från banker, prognosinstitut m fl.

Trender och hotbilder

- Global lågkonjunktur och en osäkerhet kring en andra våg av covid-19 kan komma att fördröja den ekonomiska återhämtningen att ligga som en våt filt över svensk export. Hos viktiga handelspartners, som USA, Storbritannien, Tyskland och övriga euroområdet är tillväxtförväntningarna svaga i år, vilket dämpar efterfrågan. Emellertid visar Konjunkturinstitutets barometerindikator för tillverkningsindustrin på ett förbättrat stämningsläge sedan i våras, där nu nivån nästan når upp till ett normalläge.
- Med ökad global osäkerhet och en svagare internationell tillväxt väntas inflationstrycket falla tillbaka. Mycket pekar på att Riksbanken skjuter fram tidigare planerade räntehöjningar och att den låga räntemiljön kvarstår under överskådlig tid.
- Osäkerheten inför hösten och nästa år är fortsatt stor. Att hushållen är försiktiga med att öppna plånboken och att många aktörer avvaktar med kommersiella projekt, om där inte är en klar hyresgäst, kan sannolikt leda till att nyproduktionsprojekt av bostäder och privata lokaler kan komma att skjutas upp. Investeringar inom offentliga lokaler kan fungera som stötdämpare.
- Pandemin och efterföljande reserestriktioner har skyndat på digitaliseringen. Tekniska lösningar har funnits på plats men pandemin har skyndat på en beteendeförändring i arbetslivet, där möten nu sker digitalt i betydligt större utsträckning, samtidigt som hem- och distansarbete blivit vanligare.
- Samtidigt som en lågkonjunktur tenderar att dämpa nybyggnadsinvesteringarna inom privat sektor kan de fortsatt låga räntorna mildra nedgången.
- Bostadsbristen kvarstår. Den samlade nyproduktionsvolymen väntas fortsätta minska för att sedan vända uppåt i slutet av prognosperioden. Andelen hyresrätter av nyproduktionen kommer troligen att öka de kommande två åren.
- Flera år av extremt låg räntenivå och kraftigt stigande bostadspriser har byggt upp stora förmögenheter hos de hushåll som befunnit sig inne på bostadsmarknaden under en längre tid. Samtidigt har det byggts upp växande motsättningar och en polarisering, då många hushåll har svårt att köpa sin första bostad.

Nybyggnad av bostäder

Flerbostadshus

Under första halvåret i år påbörjades det preliminärt 22 400 lägenheter i flerbostadshus. Jämfört med samma period 2019 innebar utfallet en marginell ökning. NAVET Analytics prognos för 2020 är emellertid mer pessimistisk och baseras delvis på utvecklingen i bygglovsstatistiken, vilken indikerar en nedgång med ca 15 procent under det kommande året. Coronabrottet och den lågkonjunktur som följer i spåren kommer sannolikt att påverka både priser och efterfrågan på bostadsrätter, vilket förväntas dämpa den delen av flerbostadshusproduktionen. NAVET Analytics har gjort en marginell justering av prognosen för i år från -15 procent till -10 procent mot bakgrund av utfallet under första halvåret i år.

Positiva faktorer

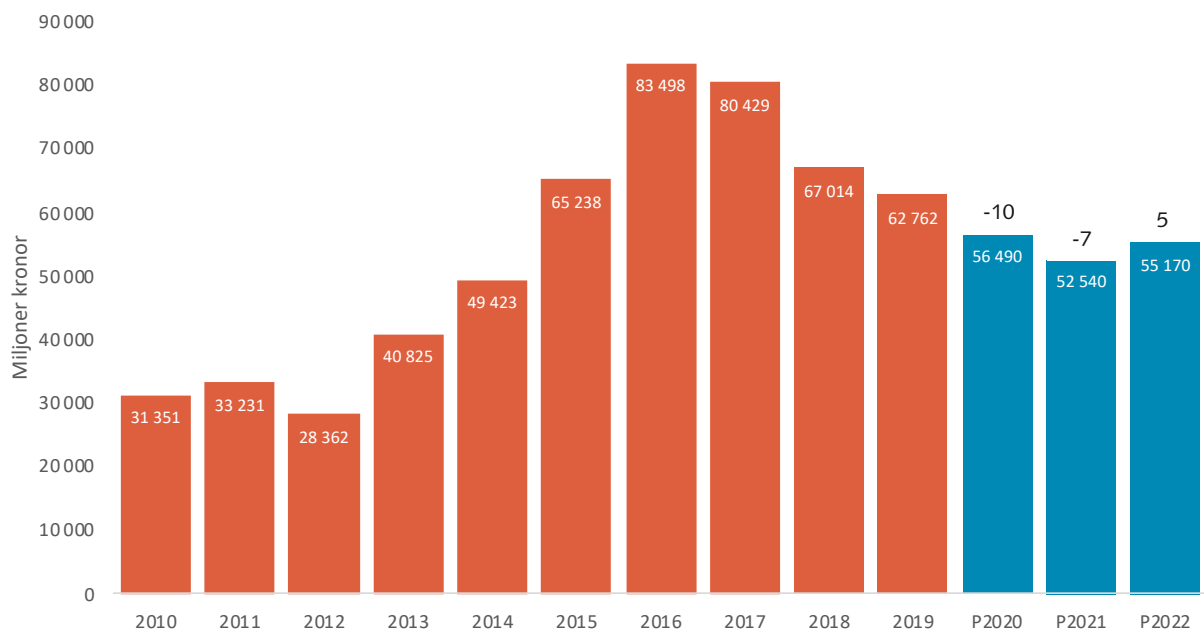
- Kostnadstrycket väntas förbli lågt under överskådlig tid, vilket betyder att reporäntan kan komma att ligga kvar kring noll under flera år och att uppgången sedan blir försiktig.
- Bostadsbrist i 70 procent av landet kommuner.
- Investeringsbidraget för hyresrätter har återinförts under 2020. 75 procent av stödet ska riktas mot de tre storstadslänen, vilket kan väntas öka storstadskoncentrationen av nybyggda flerbostadshus.
- Behovet av modernisering och förnyelse av det stora beståndet av bostäder som byggdes under perioden 1961–1975, leder inte endast till ombyggnad och renovering. I många fall är det mer effektivt att riva delar av dessa områden och ersätta gamla bostäder med nybyggda.
- Tillfälligt slopat amorteringskrav.

Negativa faktorer

- Risken för en fördjupad lågkonjunktur i spåren av coronavirusets spridning och dess effekter på ekonomin drabbar inte bara bostadsrättsbyggandet, utan inverkar även negativt på efterfrågan av nya hyresrätter.
- Stigande arbetslöshet och risken för en permanent högre arbetslöshet under flera år framöver drabbar främst efterfrågan på bostadsrätter.
- Antalet beviljade bygglov under de senaste sex månaderna indikerar en nedgång i flerbostadshusbyggandet med omkring 15 procent.
- Svårt för mindre bostadsutvecklare att få projektfinansiering i osäkrare tider.
- Även om takten under första halvåret är relativt hög när det gäller påbörjade lägenheter, kan osäkerheten på marknaden och längre försäljningstider för bostadsrätter leda till att färdigställandetiden ökar.
- Troligen avvaktar många med försäljning av bostadsrätter med hänsyn till en avkyllning av marknaden. Detta dämpar rörligheten på bostadsmarknaden, vilket håller tillbaka nybyggnadsinvesteringarna. Under perioden maj–juli i år sjönk bostadsrättspriserna med ett par procent jämfört med samma period förra året.

Investeringar

Påbörjade lägenheter i flerbostadshus 2010–2022, Mkr, 2019 års priser

Källa: SCB, NAVET Analytics

Småhus

Under första halvåret i år påbörjades det preliminärt ca 4 900 lägenheter i småhus. Jämfört med samma period 2019 innebär det en minskning med knappt 20 procent. Utvecklingen innebär att den nedgång som kunde noteras under första kvartalet tog ytterligare fart under andra kvartalet. Man kan notera en mycket kraftig minskning av småhusproduktionen i Stockholms län och även en relativt stor nedgång i Skåne, medan Västra Götalands län visade en oförändrad volym. Att den negativa trenden förstärktes under andra kvartalet kan man tolka som en effekt av Covid-19 och den stora osäkerhet som följde i dess spår, dels kan det ha lett till en ökad försiktighet hos hushållen, dels kan det ha inneburit störningar i produktionsledet. NAVET Analytics bibehåller prognosen från förra rapporttillfället i juni.

Småhuspriserna har hittills visat motståndskraft. Under andra kvartalet i år steg priserna för permanenta småhus med 2 procent jämfört med kvartalet dessförinnan. Snittpriset ligger nu kring 3,2 miljoner kronor, vilket är en rekordnivå. Intresset för bostadsmarknaden har troligen ökat under pandemin, när vi tvingats eller valt att vistas mer i hemmet än vanligt. Att många semestrar i Sverige istället för utomlands har troligen bidragit till en ökad efterfrågan på fritidshus och under andra kvartalet ökade priserna med 14 procent jämfört med föregående kvartal. Snittpriset för ett fritidshus var under perioden 2 miljoner kronor. Den positiva utvecklingen till trots, går det inte att bortse från de negativa effekter som en snabbt stigande arbetslöshet och risken för en längre period med relativt höga arbetslöshetstal får för bostadsmarknaden. Svagare löneutveckling och en osäkrare arbetsmarknad kan få många hushåll att tveka inför större investeringar.

Positiva faktorer

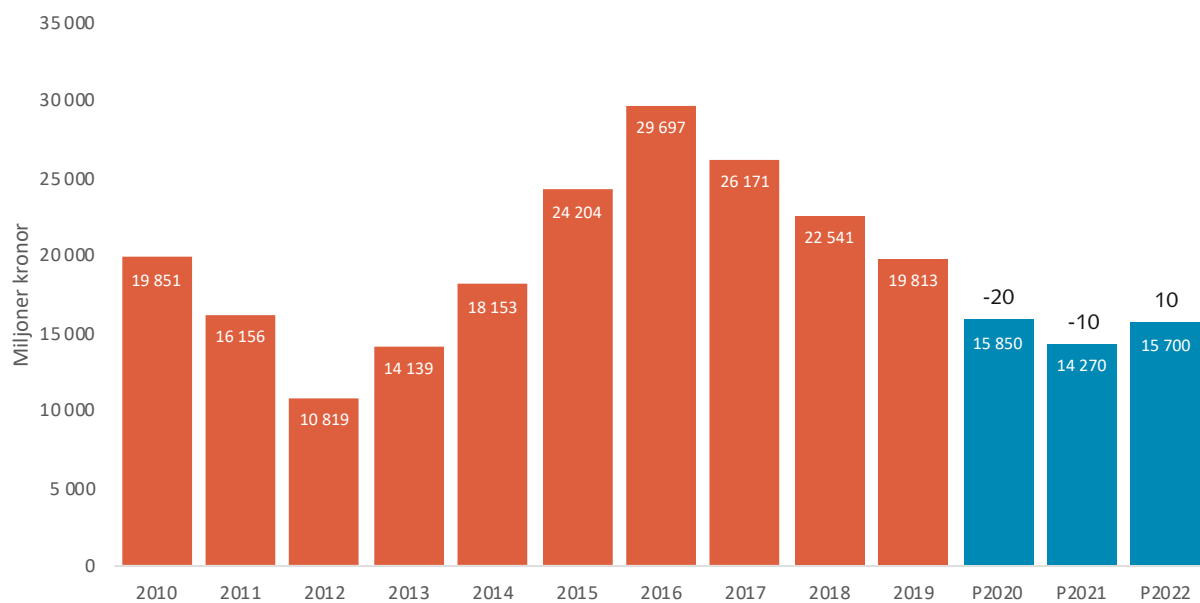
- Med en kraftigt fallande ekonomisk tillväxt och en arbetslöshet som beräknas hamna på en hög nivå under flera år, väntas reporäntan ligga kvar runt 0-strecket under de kommande 2–3 åren.
- Fortsatt bostadsbrist i drygt 70 procent av landets kommuner.
- Amorteringskravet har slopats tillfälligt fram till sommaren 2021. Detta är en åtgärd som kan dämpa ett prisfall och en nedgång i efterfrågan på nya småhus.
- Fortsatt stigande småhuspriser.
- Ökat intresse för bostäder mot bakgrund av att pandemin inneburit att både mer arbetstid och fritid spenderats i hemmet. Detta är en situation som kan skynda på trenden mot mer distansarbete och förstärka den redan positiva utvecklingen för e-handeln.

Negativa faktorer

- Ökad arbetslöshet som riskerar att permanentas på en relativt hög nivå skapar osäkerhet och finansieringsproblem för många hushåll.
- Svag löneutveckling i spåren av en ökad arbetslöshet.
- Statistiken över antalet beviljade bygglov indikerar en fortsatt nedgång för småhusbyggandet med 5–10 procent under det kommande året.
- Hushållens förtroende för ekonomin steg något i augusti, men är fortsatt betydligt svagare än normalt enligt Konjunkturinstitutets barometerindikator.
- Orderingången för styckebyggda småhus sjönk under mars och april i år jämfört med samma period 2019, enligt TMF, Trä- och Möbelföretagens egen statistik.
- Kreditrestriktioner från banker minskar den positiva effekten av ett tillfälligt slopat amorteringskrav.

Investeringar

Påbörjade lägenheter i småhus 2010-2022, Mkr, 2019 års priser

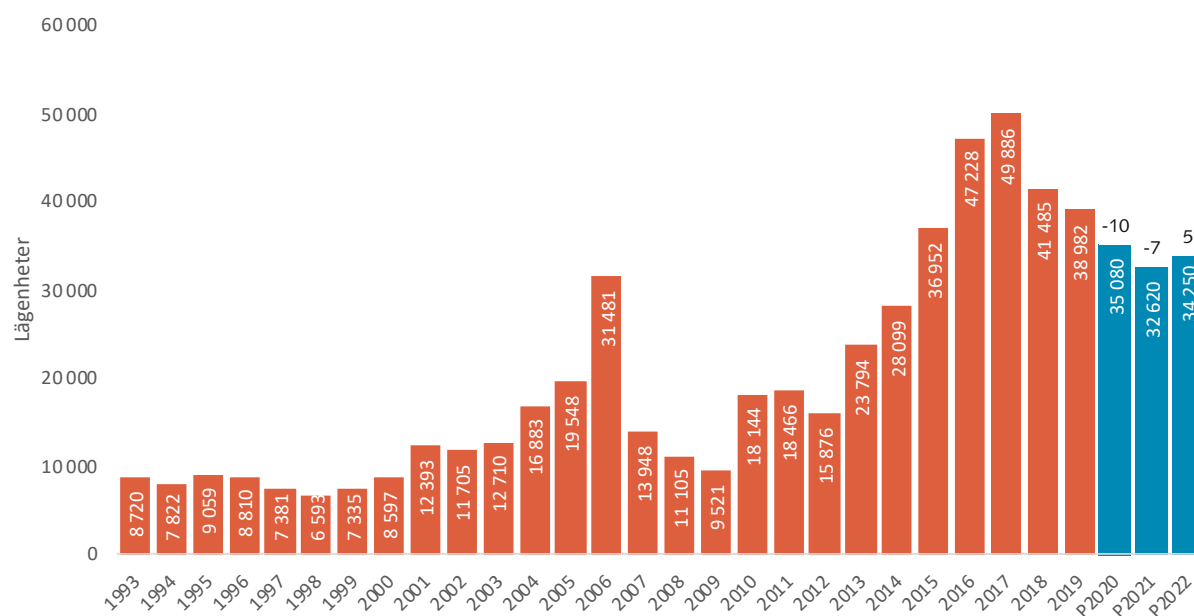
Källa: SCB, NAVET Analytics

Påbörjade lägenheter 1993-2022

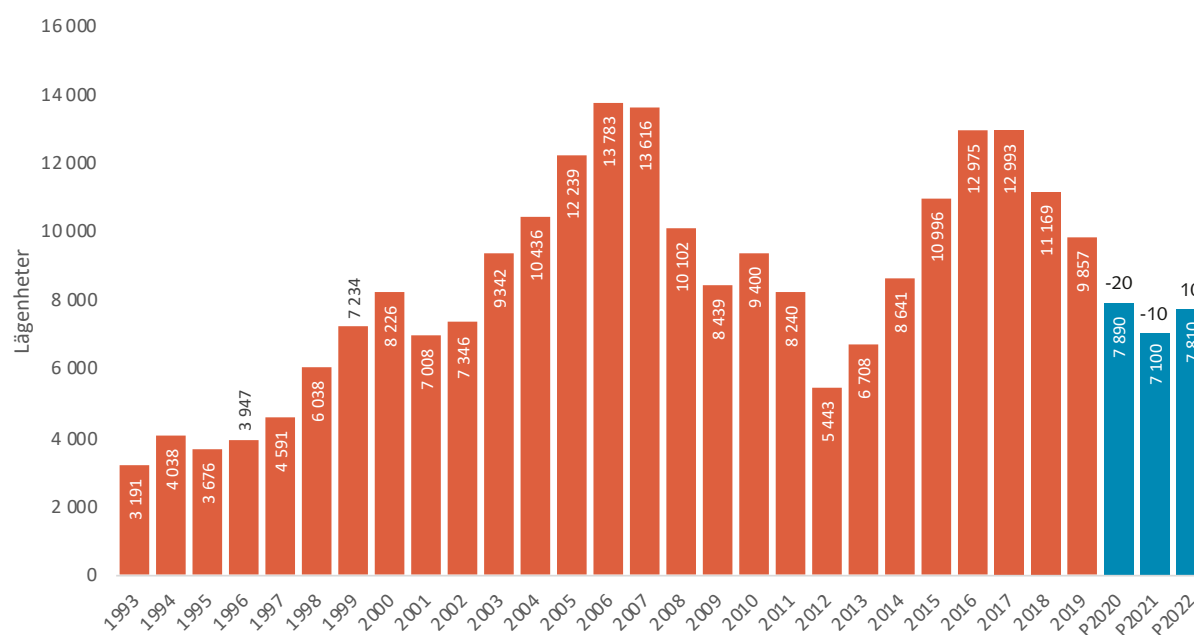
Riket

Flerbostadshus, antal lägenheter

Källa: SCB, NAVET Analytics

Småhus, antal lägenheter

Källa: SCB, NAVET Analytics

Nybyggnad av lokaler

Kontor/handel

Den samlade ny- och tillbyggnadsvolymen inom kontor och handel uppgick till knappt 13 miljarder kronor under första halvåret 2020. Jämfört med samma period förra året innebar utfallet en minskning med 26 procent. Omräknat till årstakt indikerar emellertid volymen en nedgång med 6 procent. Nedgången är extra stor i Stockholm, där volymen har minskat med nästan 65 procent jämfört med samma period förra året. Utvecklingen i Stockholm får stort genomslag på den totala volymen då länets andel av rikets volym förra året uppgick till 35 procent.

Tjänstesektorn har drabbats hårt av covid-19 och den pandemiförstärkta lågkonjunkturen, där vissa tjänstesektorer kommer att präglas av onormalt låg efterfrågan under en tid framöver. Hur länge beror på när restriktionerna lättas, framtida vaccinationsmöjligheter och hur utdragen lågkonjunkturen blir. Konjunkturinstitutets barometerindikator visar på mycket sämre läge än normalt i branschen, samtidigt som hushållens syn på ekonomin fortsatt är något dunkel. Sammantaget väntas de påbörjade husbyggnadsinvesteringarna inom kontor- och handelslokaler att minska kraftigt i år med 25 procent, fortsätta minska med 10 procent 2021 innan det vänder uppåt igen 2022.

Positiva faktorer

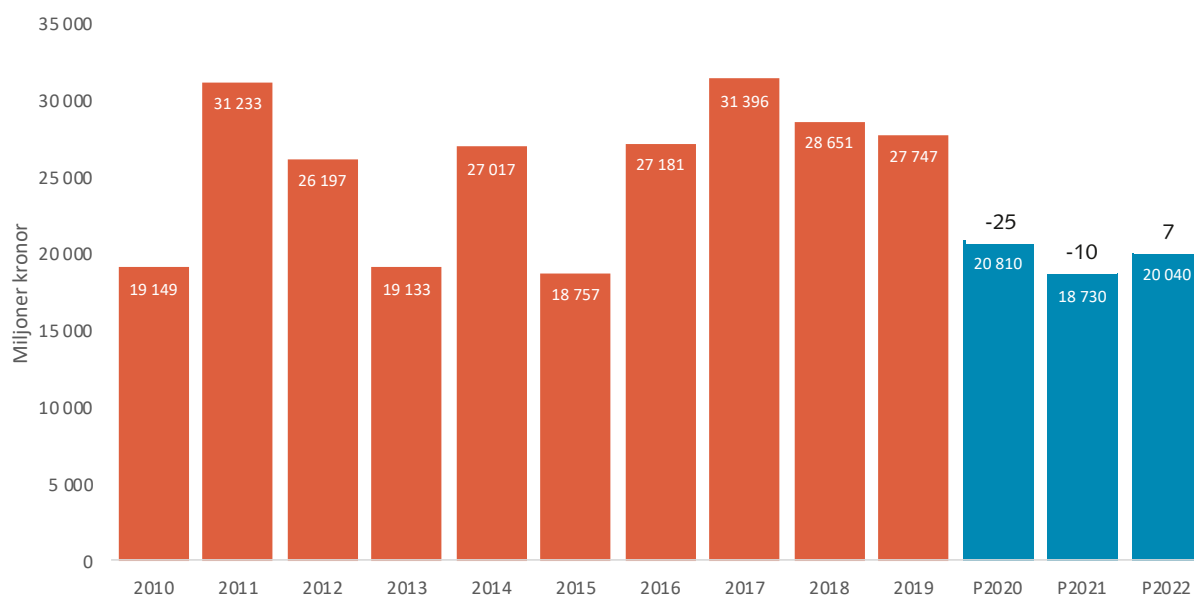
- Trenden med kortare hyreskontrakt inom detaljhandeln samt flexiblare kontorslokaler, väntas öka behovet av hyresgäst Anpassning av lokaler och därmed öka ombyggnadsinvesteringarna. Den rådande turbulensen och effekterna framöver kommer troligen att förstärka dessa behov.
- Finanspolitiska stimulanser håller uppe hushållens köpkraft.
- Hem- och distansarbete har under våren blivit betydligt vanligare och mycket tyder på att trenden är här för att stanna. Att en del av personalen arbetar från annan plats än kontoret några dagar i veckan, kan öppna upp för om disposition av kontorslokalerna till mer aktivitetsbaserade och flexibla ytor.
- Osäkerhet kring utrikesresor har spätt på trenden med "hemester" och "svemester", då många svenskar har valt att semestra på hemmaplan istället för att resa utomlands.

Negativa faktorer

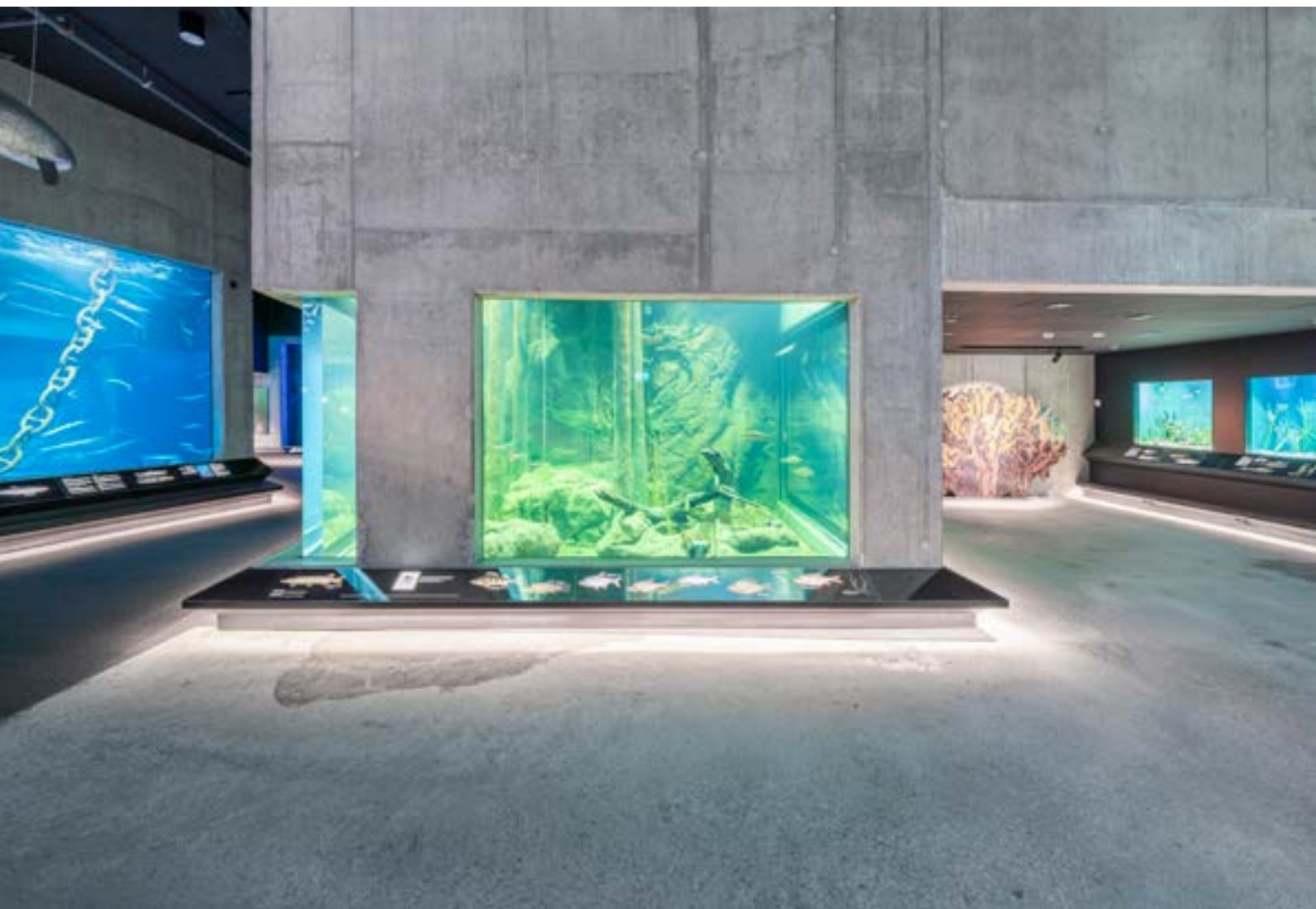
- Stor osäkerhet och risk för framskjutna projekt. Få kommersiella lokaler kommer att byggas utan att en hyresgäst är klar.
- Hushållens syn på den egna ekonomin har förbättrats under den senaste månaden, men konfidensindikatorn visar fortfarande på pessimistisk syn både på den egna och svenska ekonomin.
- Till skillnad mot finanskrisen drabbar covid-19, och den följande lågkonjunkturen tjänstesektorn hårt, vilket i förlängningen kan leda till minskad efterfrågan på kontors- och handelslokaler.
- Behovet av fysiska butiker påverkas negativt av den starka tillväxten inom e-handeln.
- Arbetslösheten har stigit kraftigt och väntas nå sin topp först 2021.

Riket

Ny- och tillbyggnad 2010–2022, Mkr, 2019 års priser

Källa: Byggfakta, NAVET Analytics

Industri/logistik

Under första halvåret 2020 uppgick industrins husbyggnadsinvesteringar till totalt 13 miljarder kronor, vilket indikerar på ett mycket starkt andra kvartal. Jämfört med samma period förra året innebar nämligen utfallet en ökning med 29 procent. Om det istället räknas om till årstakt, dvs om de kommande sex månaderna utvecklas i samma takt som de första sex månaderna, pekar siffrorna på en ökning med hela 36 procent. Flera stora projekt, särskilt logistiklokaler, har påbörjats under första halvåret och förklarar en del av den starka tillväxten.

Även om nivån fortfarande pekar på ett svagare stämningsläge inom industrin än normalt har läget förbättrats stadigt under de senaste månaderna, enligt Konjunkturinstitutets barometerindikator. Lågkonjunkturen lägger en våt filt både över den inhemska och internationella efterfrågan, där många företag verksamma inom tillverkningsindustrin vittnar om minskad orderingång. Däremot har inköpschefsindex stigit till en nivå som återigen indikerar tillväxt. Med hänsyn till detta, samt det starka halvårsutfallet, har prognosen justerats upp och pekar på en oförändrad volym i år. Takten väntas bromsa in under andra halvåret och det är främst en växande logistiksektor som driver utvecklingen.

Positiva faktorer

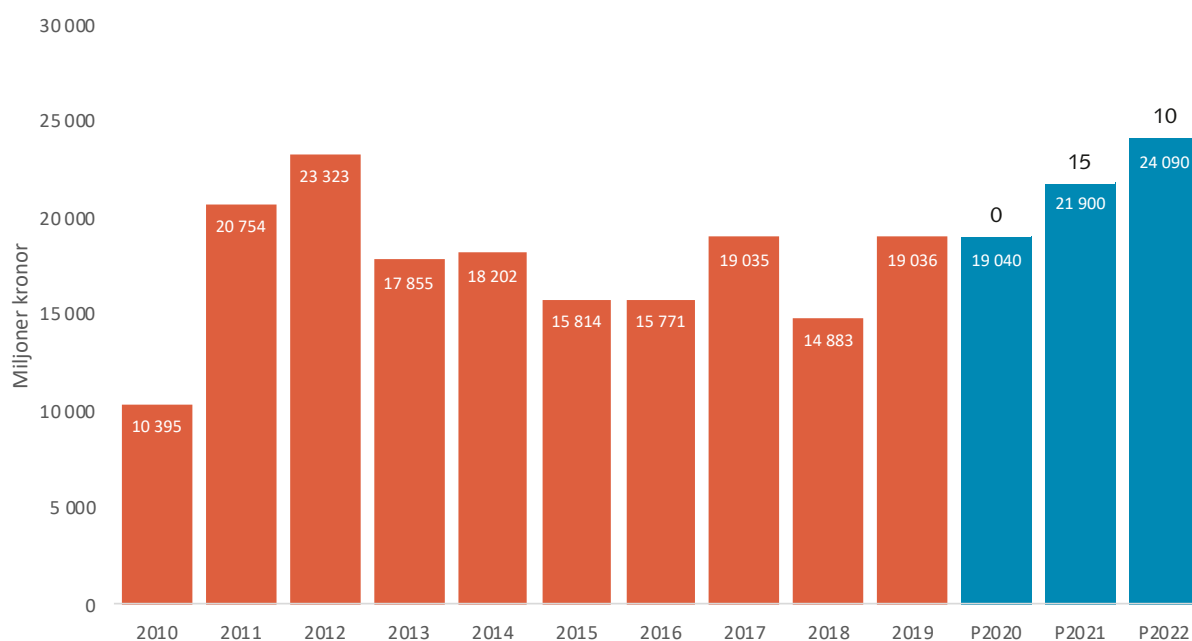
- Konjunkturinstitutets barometerindikator för tillverkningsindustrin pekar visserligen på något sämre stämningsläge än normalt, men har stärkts under de senaste månaderna.
- Svensk industri har en fördel jämfört med många andra europeiska länders, eftersom produktionen har kunnat vara igång, samtidigt som den inhemska efterfrågan inte minskat lika mycket som i andra länder.
- Efterfrågan och behovet av moderna lagerlokaler växer i takt med en växande e-handel och allt större krav på snabba leveranser och lagerhantering.
- Inköpschefsindex har stigit och nu är nivån inom den så kallade "tillväxtzonen".

Negativa faktorer

- Statistik över beviljade bygglov indikerar en tydlig nedgång.
- Färska statistik visar att industrins investeringar minskade med 9 procent under andra kvartalet i år jämfört med 2019.
- Både den globala och svenska tillväxten har justerats ned med hänsyn till den rådande krisen, vilket sannolikt leder till lägre efterfrågan både från export- och hemmamarknaden.
- Även om restriktionerna i många länder har lättats är produktionen långt ifrån en normal nivå. Den svenska tillverkningsindustrin kan därmed drabbas negativt med hänsyn till längre leveranstider av insatsvaror och komponenter.
- Industrins kapacitetsutnyttjande är på den lägsta nivån sedan 2009.

Riket

Ny- och tillbyggnad 2010–2022, Mkr, 2019 års priser

Källa: Byggfakta, NAVET Analytics

Offentliga lokaler

Under första halvåret 2020 uppgick den samlade volymen ny- och tillbyggnadsinvesteringar inom offentliga lokaler till 34,4 miljarder kronor. Utfallet innebar en ökning med 15 procent jämfört med samma period 2019. Uppgången var bredbaserad och berörde nästan samtliga delsektorer, där den kraftigaste tillväxttakten redovisades inom samlingslokaler, i vilken även servicehus och förvaltningslokaler ingår. Endast delsektorn sjukhus och vårdlokaler uppvisade minskad investeringsvolym under första halvåret jämfört med samma period 2019. Med hänsyn till det starka halvårsutfallet, volymen planerade projekt och beviljade bygglov har NAVET Analytics justerat upp prognosen något för i år, samtidigt som utsikterna för 2021–2022 innebär en utplaning.

Den pandemiförstärkta lågkonjunkturen, med en period av lägre tillväxt och högre arbetslöshet, kommer att leda till att den finansiella situationen i många kommuner och regioner försämras betydligt. Detta samtidigt som utgiftstrycket inte väntas lätta, utan tvärtom bedöms kostnaderna för service och omsorg att öka i takt med att befolkningen blir äldre. Enligt SKR (fd SKL) väntas emellertid skatteunderlaget hållas uppe något i år tack vare att permitteringslöner betalas ut, men i takt med att dessa upphör bedöms skatteunderlaget under nästa år att sjunka ytterligare. Att statens lador har varit välfyllda samtidigt som många av de stöd och åtgärder som annonserades ut i våras inte har använts i samma utsträckning som beräknas, gör att det finns utrymme till olika investeringar i infrastruktur och större offentliga projekt för att hålla aktiviteten uppe och därmed innebära en positiv injektion på marknaden.

Positiva faktorer

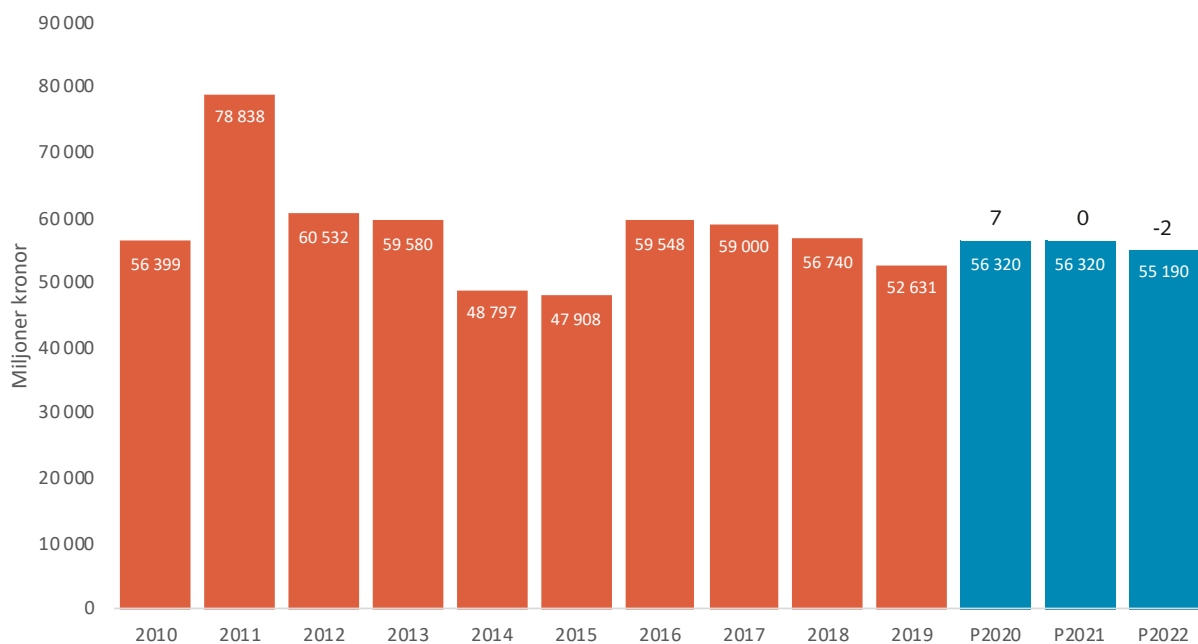
- Starka underliggande statsfinanser samt att en del satsningar blivit betydligt "billigare" än väntat ökar investeringsutrymmet framöver. Vid sidan av olika företagsstöd kan konjunkturedgången också dämpas genom olika typer av statliga investeringar, i exempelvis olika bygg- och infrastrukturprojekt.
- Det låga ränteläget är gynnsamt för offentliga investeringar. Både Riksbankens prognos och marknaden förväntningar signalerar att den kommer ligga kvar på en oförändrad nivå under prognosperioden.
- Kraftigt bostadsbyggande och utbyggnation av stadsdelar under flera år stärker behoven av olika typer av offentliga lokaler.
- Fortsatt stort behov av ny- och ombyggnad av skolor och förskolor. Dels behöver äldre lokaler rustas upp och förnyas för att klara dagens krav och för att komma tillrätta med byggnadstekniska behov, dels behövs ett tillskott av nya lokaler för att matcha den växande befolkningen.
- Särskilt i tillväxtregionerna är behoven stora av investeringar inom både vårdsektorn och inom samfärdsl.
- Behov av husbyggnadsinvesteringar inom samfärdsl i samband med satsningar på kollektivtrafik och utbyggnad av järnvägen.

Negativa faktorer

- Med hänsyn till en ökad arbetslöshet, fallande BNP-utveckling och ökat tryck på välfärden, bedöms det finansiella läget ute i många kommuner och regioner vara ansträngt. SKR pekar i sin senaste rapport på ett underskott för regionerna och ett svagare överskott i kommunerna.
- Det finns en risk att invändiga ombyggnadsprojekt av offentliga lokaler kommer att skjutas på framtiden med hänsyn till covid-19.
- Intäkter från kommunernas markförsäljning minskar i takt med att konjunkturen försvagas och incitamenten för husbyggnadsinvesteringar avtar.
- Budgetsamarbetet och 73-punktsprogrammet mellan Socialdemokraterna, Liberalerna och Centerpartiet ger stabilitet, men också upphov till låsningar när det gäller att komma överens om avvikelser. Det kan leda till en mindre expansiv finanspolitik framöver. Dock pekar diskussionerna inför höstens budgetframläggning på en kraftigt expansiv finanspolitik, bland annat i form av skattesänkningar och olika stöd för att få fart på ekonomin.
- En ökad digitalisering skapar nya möjligheter att sköta verksamheter med mindre lokalbehov än tidigare. Detta gäller tex inom vård- och utbildningssektorn samt andra offentliga verksamheter. Virusutbrottet har tvingat organisationer att snabbt ställa om sina arbetssätt och detta kan innebära att man skyndar på ett förändrat beteende.

Riket,

Ny- och tillbyggnad 2010–2022, Mkr, 2019 års priser

Källa: Byggfakta, NAVET Analytics

Lokaler, uppdelat på delsektorer

Påbörjade ny- och tillbyggnadsinvesteringar, Mdr kr, 2019 års priser

Sektor	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	Kv 1-2 2020	P2020	P2021	P2022
Privata lokaler	29,5	52,0	49,5	37,0	45,2	34,6	43,0	50,4	43,5	46,8	26,0	-15	+2	+9
Industri och lager	10,4	20,8	23,3	17,9	18,2	15,8	15,8	19,0	14,9	19,0	13,0	0	+15	+10
Kontor, handel m m	19,1	31,2	26,2	19,1	27,0	18,8	27,2	31,4	28,7	27,7	13,0	-25	-10	+7
Kontor	9,5	15,3	7,1	9,1	16,1	8,8	15,7	16,2	12,1	13,8	6,9			
Detaljhandel	6,9	10,9	11,8	7,0	6,6	5,3	5,6	8,7	7,6	6,7	3,5			
Hotell och nöjeslokaler	2,8	5,1	7,3	3,1	4,4	4,7	5,8	6,5	8,9	7,3	2,6			
Offentliga lokaler	56,4	78,8	60,5	59,6	48,8	47,9	59,5	59,0	56,7	52,6	34,4	+7	0	-2
Sjuk- hälsovård	7,9	13,0	7,3	4,9	8,6	10,3	9,9	8,1	8,5	5,0	2,8			
Skolor och barn-stugor	6,8	6,6	8,3	8,6	8,0	9,7	17,0	17,5	14,0	15,9	10,6			
Offentlig förvalt-ning	6,1	10,5	4,6	6,1	5,1	6,5	8,3	7,9	4,7	3,2	3,1			
Övrigt offentligt byggande	35,5	48,8	40,4	40,0	27,1	21,4	24,4	25,5	29,6	28,5	17,9			
Lokaler totalt	85,9	130,8	110,1	96,6	94,0	82,5	102,5	109,4	100,3	99,4	60,4	-3	+1	+2

Källa: Byggefakta, NAVET Analytics

Anläggningar

Anläggningsbyggande

2019 beräknas de totala anläggningsinvesteringarna ha uppgått till knappt 104 miljarder kronor. Jämfört med 2018 innebär volymen en ökning med ca 5 procent. Den största ökningen skedde inom järnvägar/övrigt, där volymen växte med över 15 procent. Medan vägar och gator samt transport växte med marginella 1–2 procent, utvecklades de övriga sektorerna i linje med den samlade volymökningen för anläggningsbyggandet. Prognosen för 2020–2021 visar en i det närmaste horisontell utveckling. De privata anläggningssektorerna el, VA, transport, post och tele väntas minska i år och nästa år. Förklaringen är en svagare konjunktur, en ökad osäkerhet och framskjutna investeringar i spåren av Coronabrottet samt en lägre aktivitet på byggmarknaden generellt. Istället finns det förhoppningar att de offentliga investeringarna växlar upp och att det tas statliga och kommunala initiativ att sätta igång planerade projekt.

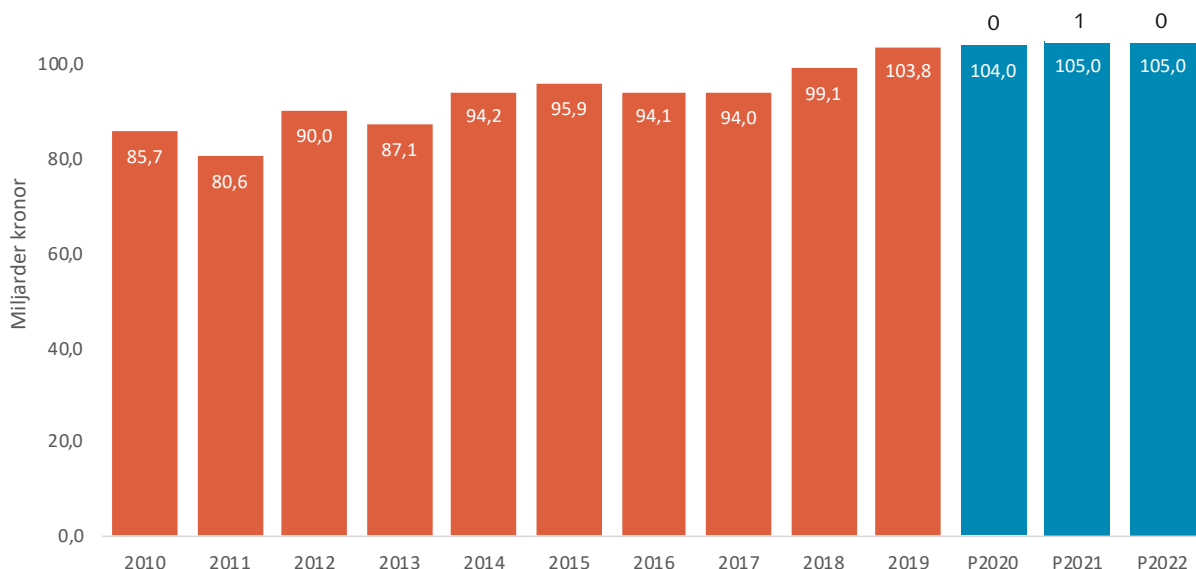
En stor del av den totala anläggningsvolymen utgörs av energiinvesteringar. Efter några goda år med växande volymer, tack vare stark ekonomi hos energibolagen i kombination med eftersatta behov och ett fokus mot energiomställning, väntas nu ett par år med sjunkande investeringsvolymer. Bakgrunden är dels lägre elpriser och en svagare ekonomisk aktivitet, vilket minskar energiförbrukningen tillfälligt, dels sänkt intäktsram för elnätens överföringsavgifter.

Investeringarna inom VA-/reningsverk har i flera år gynnats av förnyelsebehov, växande och nya stadsdelar samt ökade miljökrav. Enligt NAVET Analytics egna mätningar av branschen finns det risk för att nybyggnadsaktiviteten tillfälligt bromsar in mot bakgrund av kommunernas försämrade ekonomi, då Coronabrottet inneburit kraftigt ökad arbetslöshet. Troligen växlar aktiviteten till viss del över från nybyggnadsprojekt till ombyggnad och underhåll. Investeringsbehoven är stora och en tillfälligt lägre aktivitet ackumulerar dessa ytterligare.

Transportsektorn kommer sannolikt att påverkas negativt under det närmaste året, till följd av att aktiviteten när det gäller resor och utrikeshandel har minskat dramatiskt som en effekt av pandemin. Därutöver inverkar en lågkonjunktur negativt på transportbehoven. Post och tele väntas också drabbas av en svagare ekonomi och dessutom är detta en sektor som av tradition har varit mycket konjunkturkänslig.

Kommunala vägar och gator har ett starkt samband med byggandet av bostäder. Med den redan kraftigt inbromsade nyproduktionen och en förväntad fortsatt minskning, sjunker sannolikt denna typ av investeringar. Däremot pekar regeringens investeringsplan från budgetpropositionen för 2020 på en nästan 50-procentig investeringsökning av de statliga vägarna totalt under perioden 2020–2021. När det gäller järnvägsinvesteringarna visar planen en nästan 60-procentig ökning under samma tidsperiod.

Totalt anläggningsbyggande 2010–2022, Mkr, 2019 års priser

Källa: Byggfakta, NAVET Analytics

Cementa AB
Box 47210
100 74 Stockholm
Telefon 08-625 68 00
info@cementa.se
www.cementa.se

Twitter: @cementaab • Facebook: facebook.com/CementaAB • Instagram: @CementaAB

CEMENTA
HEIDELBERGCEMENT Group